

Cum a început educația modernă cu aventuri programate: Kurt Hahn

1. Viața și opera

Kurt Hahn (1886 - 1974) a fost un pionier al **educației experiențiale**, care a murit fericit că și-a văzut visul cu ochii. Unii l-au considerat un geniu al educației, dar Hahn susținea cu modestie că n-a inventat nimic nou și că teoria lui nu ar fi altceva decât o prelucrare a ideilor multor mari gânditori premergători.

Opera sa pedagogică este valabilă și azi, la fel cum era și cu 70 de ani în urmă. Ea trăiește în continuare sub forma filozofiei călăuzitoare a unor renumite instituții de formare a personalității: Liceul Gordounstoun din Scoția, Programul de premii „Ducele de Edinburgh”, rețeaua *Universităților unite ale lumii* din 10 țări, și rețeaua de școli „Outward Bound” din 35 de țări aflate pe 5 continente.

Kurt Hahn s-a născut într-o familie de intelectuali evrei din Berlin. Tatăl său era un antreprenor de succes și mare admirator al civilizației engleze, iar mama o femeie frumoasă, foarte convinsă de bunătatea înăscută a oricărui om. Kurt a avut trei frați. Pe rând, el a urmat cursurile universităților din Berlin, Heidelberg, Freiburg și Göttingen, apoi din 1910 până în 1914, a studiat la Facultatea Christ Church de la Universitatea Oxford, din Anglia. S-a întors acasă pe 1 august 1914, iar după două zile Anglia a declarat război Germaniei și a început **Primul război mondial**.

Imediat, Kurt Hahn a fost mobilizat în cadrul Ministerului de Externe German, primind sarcina să analizeze presa din țările inamice pentru a afla atitudinea populațiilor respective față de război. Deoarece cunoștea bine „inamicul”, Hahn a simțit nevoia să militeze printre cunoscuți în vederea terminării cât mai rapide a războiului, prin tratative. și-a făcut numeroase cunoștințe iar la sfârșitul războiului a devenit secretarul prințului Max von Baden, moștenitorul Marelui Ducat al Badenului și ultimul prim-ministru al Germaniei imperiale. Prințul a fost un om de omenie, un savant animat de curaj și sentimente religioase, cum reiese și dintr-o cuvântare a sa ținută în plin război (1917): „a iubi inamicul este caracteristic celor care rămân credincioși Domnului chiar

în timp de război”.

În perioada sa de formare, pe Hahn l-a atras problematica educației tinerilor.

Un moment important în viața lui a fost în 1903, când tânărul Hahn a petrecut o vacanță împreună cu trei prieteni englezi. Aceștia l-au impresionat puternic datorită entuziasmului față de școala în care studiau – atitudine complet diferită față de cea a elevilor pe care-i cunoscuse până atunci Hahn. Era vorba de o școală înființată de Cecil Reddie, de un tip nou – dar asemănătoare altor experimente școlare din Europa.

Pe vremea aceea, în mai multe țări europene se făceau încercări de inovare pedagogică. Câțiva reformatori luminați ca Maria Montessori din Italia, Ovide Decroly din Belgia, Reddie și Alexander Sutherland Neill din Anglia, Herbart și Lietz din Germania și alții, afirmau la sfârșitul secolului 19 necesitatea educației croită individual pentru fiecare elev („școala pentru elevi”), în locul școlarizării unificate de tipul dresurii cazone, obișnuite pe vremea aceea („elevii pentru școală”). În aceeași perioadă a activat și John Dewey din SUA, o personalitate marcantă a pedagogiei mondiale și părintele *educației experiențiale* - care susține învățarea prin practică, sau a învăța făcând, punând elevul în situația de a-și disciplina impulsurile cu ajutorul experiențelor educative.

Ideologia acestor reformiști se baza pe ideile expuse în cartea *Emil* scrisă în 1762 de filozoful francez Jean Jacques Rousseau. El susținea că asupra unui elev experiența practică are un efect educativ mai puternic decât orice explicație verbală dată de vreun profesor. Fiecare tânăr trebuie lăsat să descopere singur concluziile bune, să își formeze păreri și să învețe astfel să judece liber, conform firii sale.

Hahn a studiat principiile noului tip de școală, susținute de acești pionieri, și s-a gândit să înființeze una la fel în Germania. El a găsit în prințul Max von Baden un puternic susținător al ideilor sale pedagogice, pe care le dezvoltase după ce părăsise Oxfordul. Amândoi îl admirau cu entuziasm pe **Platon**, unul dintre cei mai influenți filozofi ai tuturor timpurilor, considerat și la vremea sa (aprox. 400 î.C.) un geniu în materie de educație.

Acesta susținea că școala trebuie să facă nu doar o simplă transmisie de cunoștințe (adică să instruiască) ci mai mult, să formeze caracterul elevului (să educe). În expunerea sa clasică

despre statul ideal, *Republica*, Platon și-a prezentat opiniile novatoare despre educația cetățenilor, care urmau să asigure buna funcționare a statului. Nu era vorba de

instrucție

, adică de cultivarea îndemânărilor sau de însușirea unor cunoștințe profesionale, ci de

educație

, adică de formarea caracterului individului și insuflarea străduinței de a-și desfășura viața pentru a împlini cele mai înalte idealuri ale spiritului uman. „Educația servește indivizilor să devină persoane bune, căci o persoană bună se poartă frumos” zicea Platon.

Deși pare un adevăr evident, de la sine înțeles, introducerea sarcinii de formarea caracterul individului printre obiectivele școlii a constituit o revoluție în învățământul grecesc la vremea aceea.

În afară de Platon, concepțiile lui Hahn au mai fost modelate de următorii factori:

- Mama sa - o femeie cu caracter puternic, care credea ferm în bunătatea omului;
- Inscripția descoperită de el într-o biserică din Belgia: „*Plus est en vous*” (în tine ai mai multă (putere) decât crezi);
- *Pilda bunului samaritean*, din Biblie:

și iată, un învățător de lege s-a ridicat, ispitindu-L (pe Iisus) și zicând: Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci? Iar El i-a zis: Ce este scris în Lege (Biblie)? Cum citești (Legea)? Iar acela a răspuns: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.

Atunci El i-a zis: Drept ai răspuns; fă aceasta și vei fi viu (în veci, adică mântuit).

Dar acela, voind să se îndrepte pe sine, a zis către Iisus: și (cum pot ști) cine este aproapele meu?

Iar Iisus, răspunzând, i-a zis (o poveste): Un om oarecare cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tâlhari, care, după ce l-au dezbrăcat și l-au rănit, au plecat, lăsându-l aproape mort. Iar din întâmplare un preot cobora pe calea cea și văzându-l, a trecut pe alături. De asemenea și un levit ajungând la acel loc și văzând, a trecut pe alături. Iar un samaritean, mergând pe drum, a venit la el și văzându-l, i s-a făcut milă. Apropiindu-se, i-a legat rănilor turnând pe ele untdelemn și vin, și punându-l pe măgarul său, l-a dus la un han și a purtat grijă de el. A doua zi, scoțând doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: Ai grijă de el și de vei mai cheltui (cu victima), eu când mă voi întoarce, îți voi da (diferența).

(După ce a terminat povestea, Iisus l-a întrebat pe cel care învăța legea): Care dintre acești trei (trecători) ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari? Iar acela a zis: Cel care a făcut milă cu el. Atunci Iisus i-a zis: (Ai dreptate.) Mergi și fă și tu asemenea (adică: ajută-l pe cel ajuns în nevoie, fii tu aproapele lui, nu fii indiferent și nici profitor, așteptând mereu tu milă de la alții). – Biblia/ Luca 9-10.

O nepoată a lui Hahn povestea: „opera și pasiunea vieții lui a fost să ajute cât mai mulți oameni, pentru ca aceștia să-și îndeplinească visele, să se ridice la înălțimea posibilităților latente care zac în ei, să trăiască cu curaj, milă și iubire de oameni” - după exemplul bunului samaritean.

Hahn și prințul Max von Baden erau șocați de declinul moral și fizic al tineretului german după primul război mondial, ca urmare a mizeriei și foametei suferite în timpul conflictului. De aceea prințul l-a sprijinit pe Hahn să înființeze o școală, în care să-și pună în practică ideile. Instituția era găzduită într-o aripă a mănăstirii din Salem, localitatea de reședință a prințului. Deși se adresa copiilor de bogătași, în statutul ei erau incluse și concepții egalitariste, fiind prevăzute burse pentru copiii săraci.

Scopul școlii Salem era să-i învețe pe tineri să gândească independent, să fie în stare să aleagă între „bine și rău”, să devină cetățeni mai sănătoși și mai zdraveni din punctul de vedere corporal. Obiectivul principal al școlii era (și încă mai este până azi) nu doar instruirea elevilor la

nivel academic și informațional, ci “formarea de personalități”. Chiar de la înființare școala s-a bazat pe câteva principii educative clare stabilite de Hahn, denumite cele 7 Reguli ale școlii din Salem. Ele urmăresc educația totală (holistică) a fiecărui elev, pornind de la ideea că tinerii/ oamenii sunt formați de experiențele pe care le trăiesc și nu de ceea ce află doar teoretic. Regulile sunt următoarele:

1. Școala va oferi elevilor condiții favorabile pentru a-și descoperi capacitatea de a înfrunta dificultățile vieții;

2. Școala va oferi elevilor condiții favorabile pentru a trăi atât victorii cât și înfrângeri;

3. Elevii vor fi educați să pună binele comun înaintea intereselor și ambițiilor personale;

4. Elevii vor fi învățați să-și facă timp pentru tăcere și pentru a medita;

5. Școala va dezvolta la elevi imaginația și capacitatea de planificare a vieții;

6. Școala va asigura practicarea conștiințioasă a sporturilor;

7. Școala va căuta să elibereze elevii proveniți din familii avute (copiii de bani gata) de atitudinea dăunătoare rezultată din privilegiile de care se bucură acasă.

Prevederea că în cursul studiului elevii trebuiau să aibă atât succese cât și insuccese a fost o concepție neobișnuită

ă

la vremea aceea

. În felul acesta ei învățau: cum

să se poarte în cazul unei nereușite, cum să-și depășească propriile porniri negative și cum să

ă nu se dea bătăuți când în viață întâlneau obstacole sau necazuri mari. În plus, elevii învățau

să-și stăpânească poftele și dorințele personale pentru a putea ajuta comunitatea din care făceau parte. Pe baza experienței practice personale ei descopereau cum serviciul benevol în folosul comunității duce la descoperirea de sine. Pentru ca programul educativ să dea roadele așteptate, Hahn a prevăzut perioade de singurătate și liniște, precum și activități independente ale elevilor, dirijate totuși discret de profesori. De exemplu, în fiecare zi elevii aveau de făcut o plimbare în tăcere, pentru armonizarea cu natura și întărirea puterii de gândire.

Aceste principii educative, specificate prima oară în programul educativ al școlii Salem, au devenit ulterior temele de bază ale concepției pe care Hahn a dezvoltat-o sub diverse forme în programele educative pe care le-a inițiat, mai ales în cadrul celebrei școli Outward Bound.

Școala (liceul) Salem pregătea elevii pentru intrarea la universitate, dar în același timp îi forma pentru a duce o viață bazată pe virtuți morale și civice. Școala s-a implicat și în ajutorarea comunității locale prin diverse activități de folos obștesc, printre care înființarea unei echipe de pompieri voluntari.

În Germania anilor 1930 majoritatea cadrelor didactice din Germania erau foarte tradiționaliste. Deși Hahn pe diverse căi a încercat să le convingă să se alăture eforturilor sale de reformarea învățământului, rezultatul a fost nesatisfăcător. În schimb, creștea mereu valul nazismului.

Inevitabil, ideile lui Hahn și ale școlii sale din Salem au intrat în conflict cu concepțiile naziștilor.

În 1932, 5 activiști naziști au bătut un tânăr comunist în fața mamei sale până l-au lăsat mort. Au fost arestați, judecați și condamnați la moarte. Hitler a trimis atunci vestita „telegramă de la Beuthen”, în care cei 5 criminali erau numiți „tovarăși” și le cerea autorităților să-i elibereze imediat. „Libertatea voastră este onoarea noastră” susținea Hitler. Acest incident a constituit pentru Hahn momentul decisiv când orice om de onoare trebuia să-și declare opinia. Într-o scrisoare adresată tuturor absolvenților școlii Salem, Hahn declara:

„Telegrama lui Hitler a produs în țară o criză care răzbate dincolo de politică. În cumpănă este chiar soarta Germaniei și a civilizației sale creștine, bunul ei renume, onoarea soldaților ei. Școala Salem nu poate rămâne indiferentă la ce se petrece în jur. Le cer absolvenților școlii Salem care sunt membri ai organizațiilor naziste SA sau SS să aleagă: **ori cu Salem, ori cu Hitler**!”.

Un profesor care preda pe vremea aceea la școala Salem a declarat: „scrisoarea lui Hahn a fost cea mai curajoasă faptă săvârșită cu sânge rece, pe care am văzut-o în toată viața mea”.

Mai mult, în 1933, la câteva zile după ce Hitler câștigase alegerile din Germania, Hahn a ținut la Hamburg un discurs despre caracterul educației pe care o făcea la școala Salem, comparativ cu modelul educației fasciste, pe atunci la modă. El ajungea la concluzia că o mare parte din concepțiile educative ale fasciștilor italieni sunt identice cu ale sale și ale școlii Salem. Era vorba despre formarea la tineri a capacității de a îndura greutăți și a face față cu succes pericolelor, a talentului pentru organizare, a prudenței, a spiritului combativ, a prezenței de spirit, a succesului în confruntarea cu dificultăți neașteptate. Dar, continua Hahn: „un singur element este prezent în educația de la Salem, chiar trebuie să fie, și le lipsește fasciștilor: însușirea capacității de a face până la capăt ceea ce e drept”. Iar „egoismul sacru (o altă trăsătură educativă promovată de fasciști) nu poate duce decât la minciuna sacră, la crima sacră, la sperjurul sacru și la „sfânta” călcare a cuvântului dat”. Revenind apoi la situația din Germania și enumerând motivele pentru care școala Salem respingea educația de tip fascist, Hahn spunea: „Ca popor, avem nevoie să simțim că suntem drepti și buni. De această conștiință depinde tăria noastră interioară”.

Exprimându-se atât de vehement împotriva politicii naziste, Hahn a devenit un dușman al regimului. La câteva zile după acest discurs s-a petrecut incendiul Reichstagului (parlamentul din Berlin) – un prilej folosit imediat de naziști ca să termine cu opoziții politici. Autoritățile au făcut arestări în masă și Hahn a fost închis.

Dar nu a stat multă vreme în pușcărie, căci datorită activității și realizărilor sale la școala Salem, devenise cunoscut și avea prieteni influenți atât în Germania cât și în Anglia. Aceștia au intervenit în favoarea lui, așa că a fost eliberat și după câteva săptămâni, în iulie 1933, a emigrat în Anglia.

În primele luni de exil Hahn rățacea deprimat prin Londra. La vârsta de 47 de ani pierduse nu numai școala pe care o crease și băătăia idealistă pentru ridicarea tineretului german, ci și

patria. Din om cu dare de mână, devenise peste noapte un refugiat sărăntoc. Mai rău, chiar și resursele sale spirituale secătuiseră: deși i s-a propus să deschidă în Anglia o școală nouă la fel ca cea de la Salem, a declarat că nu mai are tărie suficientă s-o ia de la început. Când i s-a oferit să fie directorul unei școli existente, a declarat că nu mai are tărie să învingă inerția tradiției.

Descurajat și uzat emoțional, depresiv, a plecat să se întrezeze în localitatea Moray din nordul Scoției - unde se refăcuse în tinerețe, după o insolație puternică, pe vremea când studiasse la Oxford. Aerul curat, viața simplă de la țară a început să lucreze. Pe străduțele și în cârciumile din Moray a reîntâlnit vechi cunoscuți, oameni simpli, pescari, meseriași, cu care intra în vorbă și discuta de toate. Tot ascultându-le poveștile pline de farmec despre lupta curajoasă a pescarilor cu marea dușmănoasă, încet-încet Hahn reîncepu să-și recapete pofta de viață. Așa se face că făcând o excursie la ruinele unui castel din împrejurimi, simți că locul și zona respectivă de pe malul mării erau prielnice pentru a găzdui o școală în care să facă unor tineri educația complexă pe care o visa. Entuziasmul apărut ca din senin într-o perioadă atât de neagră a existenței sale i-a confirmat un principiu la care ținea cu tărie: „**orice slăbiciune poate fi o oportunitate, o șansă, un avantaj!**”.

Cu entuziasm și voință se rezolvă toate: în aprilie 1934 s-a deschis **școala pentru băieți de la Gordounstoun**, în primul an înscriindu-se 21 de elevi. Unul din ei a fost chiar un prinț grec de origine daneză, Philip, care în 1947 s-a însurat cu Elizabeta, cea care a ajuns mai apoi Regina Angliei.

În 1938 Hahn devine cetățean englez. În afara sarcinilor sale ca director al școlii Gordounstoun, Hahn a desfășurat și o intensă activitate civică pentru alarmarea opiniei publice engleze asupra amenințării hitleriste. Nu avea însă crezare, englezii fiind nu doar pacifiști, ci și convingeți de superioritatea armatei lor.

Iată însă că în 1939 situația se schimbă dramatic: Hitler atacă Polonia și începe **Al doilea război mondial**.

La început, nemții au avut mari succese pe toate fronturile. Anglia rezista cu greu armatei naziste, victorioasă pe întregul continent european. În 1941 aprovizionarea cu hrană și materii prime se făcea tocmai din SUA, cu ajutorul navelor de transport. Deși civile, vasele erau

torpilate fără milă de submarineele germane, în pofida tuturor eforturilor flotei militare engleze.

Lawrence Holt, proprietarul companiei de transport maritim „Coșul albastru” era disperat nu atât din cauza navelor pierdute, cât al penuriei de marinari. Totodată, el a observat la angajații săi un aspect neașteptat: procentul de morți în rândul marinarilor tineri aflați pe navele scufundate de inamic era enorm de mare. Deși toți marinarii aveau aceleași condiții pentru salvare (colaci, bărci etc.), cei vârstnici supraviețuiau iar cei tineri pierreau ca muștele! Discutând cu Hahn problema și posibilitățile de remediere a situației, acesta a imaginat un curs de pregătire intensivă pentru supraviețuire, cu durata de 21 zile. Așa a început istoria școlilor **Outward Bound**

În prezent Outward Bound a ajuns cea mai veche organizație educațională din lume bazată pe utilizarea aventurii programate, cu funcționare neîntreruptă. Rețeaua ei de școli în 35 de țări pe 5 continente oferă acum un program educativ pentru toate vârstele.

Scoala Outward Bound a fost creată pentru a oțeli corpul și mintea tinerilor marinari civili, ca să supraviețuiască Bătăliei (navale) din Atlantic, dar azi școlile respective au alt țel: caută să trezească la elevi conștiința capacităților și forței lor interioare. După aceea, fiecare individ urmează să se dezvolte până la maximul potențialului său, ajutându-i și pe alții să facă la fel. El își descoperă propriul potențial înnăscut, cu ajutorul programelor formative bazate pe **provocări** (sarcini dificile; în engl.

challenge

) și

reușite

Printre conceptele lui Hahn se numără și următoarele:

- Capacitatea mintală a elevului este susținută și dezvoltată de o bună condiție fizică.

- Un individ fără caracter (o trăsătură umană „fundamentală”) nu va ajunge nici pe departe la valoarea sa maximă de om, chiar dacă va dobândi multe cunoștințe utile. De aceea programul educativ Outward Bound include și formarea caracterului și a capacității de conducere (*leaders*)

hip

prin implicarea tânărului în

experiențe educative

capabile să formeze valori morale.

),

În contextul trăirii aventurii și a excitației produsă de descoperirile făcute de fiecare elev cu forțele sale, programele educative Outward Bound dezvoltă la tineri îndemânări și trăsături cum ar fi: încrederea în sine, responsabilitatea pentru propria soartă și grija pentru soarta altora, conștientizarea interdependenței tuturor oamenilor, și mila pentru semenii - prin activități în folosul comunității.

În plus, deoarece programele Outward Bound se desfășoară în aer liber, departe de zonele locuite, elevii fac nemijlocit cunoștință cu natura și descoperă necesitatea protecției mediului ambiant.

Astfel de scopuri educative nu pot fi atinse printr-un simplu transfer verbal de cunoștințe sau idei, de la profesor la elev, ci se realizează cu ajutorul unor activități care includ:

1) **Pregătirea fizică** – deoarece orice individ poate face mai multe când are condiție fizică bună.

2) **Descoperirile** – Outward Bound a fost numită „**școala descoperirilor**”. Elevii sunt stârniți să depășească limitele confortului personal, fiind puși în situații care îi solicită dincolo de siguranța experienței lor anterioare. Ei răspund acestor provocări ridicându-se la nivelul cerințelor, descoperind astfel în ei capacități și puteri mult mai mari decât cele de care se credeau în stare, pe baza unor limite autoimpuse, rezultate din experiență și comoditate. În acest sens, Hahn fusese inspirat de o inscripție observată într-o biserică din Belgia, care suna astfel: „

en vous

Plus est

”

(adică, în interpretarea lui: „în sinea fiecărui om există mai multă forță, mai mult curaj și mai multă milă decât și-ar fi putut imagina persoana respectivă”). Hahn era obsedat de necesitatea ca fiecare individ să ajungă cu ajutorul învățăturii să trăiască la nivelul maxim al potențialului său înăscut.

3) **„Serviciul în folosul celorlalți**, cel mai important factor din cele trei. Mottoul școlilor Outward Bound este: „ **să servești, să te străduiești și să nu renunți**”.

Modelul de om al lui Hahn era samariteanul milostiv. El credea că cea mai importantă sarcină a omului adevărat e să fie de folos semenilor săi și insista pe recitirea periodică în fața elevilor a parabolei biblice. Filozofia educativă a lui Hahn se baza pe necesitatea însușirii de către fiecare individ, mai ales cei tineri, a dorinței instinctive de a „face altora ce ți-ai face și ție”. Era convins că puși în situația de a da ajutor celor aflați în pericol și lipsuri, tinerii vor ajunge la cele mai adânci resorturi ale firii omenești: „*Cel care se antrenează și acționează, care acceptă greutățile, monotonia și pericolele, pentru a ajuta un camarad aflat în pericol și necaz, va descoperi voința Domnului în interiorul sufletului său*” (sau în interpretarea actuală: „va descoperi satisfacția sufletească pe care ți-o dă ajutorarea semenilor nevoiași”).

În acest scop, lecțiile teoretice și practice despre acordarea primului ajutor și salvarea camarazilor în pericol au un loc de frunte în programul școlilor Outward Bound.

Hahn zicea: „experiența ajutorării unui semen în pericol, chiar și numai exersarea în condiții realiste a acordării primului ajutor, pot influența puternic sentimentele unui tânăr, mergând până acolo încât principala sa motivație în viață devine mila”.

Dar Hahn nu s-a mulțumit cu crearea școlilor Salem, Gordonstoun și Outward Bound. La inițiativa lui, în 1956 a fost lansat „Planul național britanic pentru dezvoltarea condiției fizice, spiritului de inițiativă, tenacității și milei la tinerii englezi”, având numele „Premiile Ducelui de Edinburgh”.

O altă realizare a lui Hahn sunt „**Universitățile unite ale lumii**”. Prima din ele a fost *Universitatea Atlanticului*,

deschisă în 1962 la Castelul Sf. Donat din regiunea Wales, Anglia. Hahn susținea că școala poate fi un mijloc pentru reducerea neînțelegerilor dintre etnii și dezvoltarea cooperării internaționale. El susținea: „când doi indivizi plini de viață se întâlnesc și constată că au concepții comune, precis se va întâmpla ceva (bun) cu ei”. Programul școlar al *Universităților unite ale lumii*

conține o componentă numită „curricula umanitară”, specifică ideilor lui Hahn, cu activități de folos obștesc și exerciții de prim ajutor pentru cei aflați în pericol.

Numeroși lideri și oameni de vază din diverse țări au contribuit la dezvoltarea *Universităților unite ale lumii*

cucerii de idealul lui Hahn de a transmite tinerilor aflați la vârste impresionabile ideile de bunăvoință, bună înțelegere și pace. Unul din acești lideri a fost Philip lord Mountbatten (soțul reginei Angliei), care absolvise școala Gordonstoun. Dorind să facă tot ce poate ca să evite repetarea ororilor celui de al doilea război mondial, la care participase în calitate de combatant, el s-a alăturat întemeietorilor

Universității Atlanticului

. Ca și Kurt Hahn, lordul spera că tinerii din diverse țări, adunați laolaltă și puși să trăiască și să muncească împreună, vor învăța să cunoască și respecte culturile celorlalți camarazi, pentru a se atașa până la urmă de idea păcii și înțelegerii între popoare.

În 1965, lordul Mountbatten a devenit primul președinte al Consiliului internațional de conducere al *Universităților unite ale lumii*. În 1978, președinte a devenit prințul Charles al Angliei, iar în 1995 postul a fost preluat de Nelson Mandela, președintele Africii de sud. Actualmente există astfel de Universități în 10 țări: Canada, SUA, Hong Kong, India, Italia, Norvegia, Singapore, Swaziland, Venezuela și Anglia. La ele învață elevi din 20 de țări.

Tot în 1962, profesorul Joshua Miner a înființat prima școală Outward Bound din SUA. El lucrase câțiva ani la școala din Gordonstoun, pentru a se familiariza cu concepțiile lui Hahn și cu implicațiile lor practice. Miner era un mare admirator al lui Hahn. El considera că "probabil nimeni nu a mai răspuns cu atâta pasiune chemării lansată de William James de a se găsi o educație echivalentă războiului, dar morală". În cazul lui Hahn, echivalentul moral al războiului era atragerea tinerilor printr-o activitate samaritană, care le cerea grijă și îndemânare, curaj și entuziasm, disciplină și inițiativă.

Hahn l-a avertizat pe Miner să nu piardă timp făcând propagandă pentru teoriile sale, deoarece oamenii învață mai mult din exemple și experiență proprie decât prin ascultarea unor vorbe. „*Există trei căi de a câștiga tinerii: convingându-i, forțându-i și atrăgându-i. Le poți vorbi; această variantă e ca un cârlig de undiță fără vierme. Forțându-i să se ofere voluntari faci treaba diavolului. Dar când le spui că e nevoie de ajutorul lor, aproape niciodată nu te refuză*”.

Hahn a fost încântat de pătrunderea ideilor sale în SUA și a vizitat de mai multe ori școala americană. El se bucura și de faptul că alte școli din SUA pentru educația în aer liber au început să imite ideile Outward Bound. O dată chiar a zis: „*Dacă nu te copiază nimeni, înseamnă că*

n-ai făcut ceva bun

”. Mai mult, importanta

organizație de voluntari Corpul Păcii (
Peace Corp

) din SUA, o alternativă la serviciul militar obligatoriu, folosește programul Outward Bound ca fază finală a pregătirii membrilor săi, înaintea plecării în misiunile din străinătate.

În 1968, când Outward Bound deschisese 5 școli în SUA, Hahn a făcut ultima sa călătorie peste ocean, foarte impresionat de violența și conflictele rasiale care se petreceau acolo. În loc să viziteze una din cele 5 școli pe care le iubea, a străbătut continentul de la un capăt la altul ca să priceapă ce se petrece cu americanii. Imediat a început să imagineze soluții pentru criză. După ultima vizită în SUA Hahn a conceput o nouă instituție: *Agenția de tineret pentru activități obștești*, care trebuia să transforme energia tinerilor americani într-o forță utilă societății, în loc de a o lăsa de izbeliște ca să devină violență sau frustrări. Din diverse motive, nu a putut duce la bun sfârșit acest nou plan educativ.

După ce a suferit un grav accident de mașină, Hahn a avut o nouă idee: să reducă numărul morților provocați de accidentele de circulație prin introducerea unei ***probe practice de prim ajutor*** în cadrul examenului pentru obținerea permisului de conducere. Chiar din spital l-a contactat pe prințul Mountbatten, fostul său elev, care imediat a preluat ideea și a susținut-o la autoritățile competente.

Hahn a murit în 1974, în Germania.

Spiritul său este întruchipat de deviza școlilor Outward Bound: „***să servești pe alții, să te străduiești și să nu renunți***”.

Mesajul pe care ni l-a lăsat e să trăim astfel ca în ziua morții să putem spune, la fel ca Apostolul Pavel: „

am luptat pentru o cauză dreaptă, am făcut treaba până la capăt, mi-am păstrat dreapta credință

”.

[continuare, partea a 2-a >>](#)

[continuare, partea a 3-a >>](#)